az alma
zorg met een hart

Kindaangepast ziekenhuis

Informatiebrochure

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL..... 3

1 INLEIDING 4

2 HANDVEST RECHTEN GEHOSPITALISEERDE KINDEREN 5

Artikel 1: 5

Kinderen worden niet in een ziekenhuis opgenomen als de zorg die zij nodig hebben thuis, in dagbehandeling of poliklinisch kan worden verleend.

Artikel 2: 5

Kinderen hebben het recht hun ouders of verzorgers altijd bij zich te hebben.

Artikel 3: 6

Ouders worden geholpen en gestimuleerd om bij het kind te blijven en deel te nemen aan de zorg voor het kind.

Artikel 4: 6

Kinderen en ouders hebben recht op informatie. De informatie wordt aangepast aan de leeftijd en het bevattingsvermogen van het kind.

Artikel 5:. 8

Kinderen en ouders hebben recht op alle informatie die noodzakelijk is voor het geven van toestemming voor onderzoeken, ingrepen en behandelingen. Kinderen worden beschermd tegen overbodige behandelingen en onderzoeken.

Artikel 6: 9

Kinderen worden in het ziekenhuis gehuisvest en verzorgd samen met kinderen in dezelfde leeftijd- en/of ontwikkelingsfase.

Artikel 7: 10

Kinderen hebben recht op mogelijkheden om te spelen, zich te vermaken en onderwijs te genieten al naargelang hun leeftijd en lichamelijke conditie. Kinderen hebben recht op een verblijf in een stimulerende veilige omgeving waar voldoende toezicht is en die berekend is op kinderen van alle leeftijdscategorieën.

Artikel 8: 12

Kinderen worden behandeld en verzorgd door medisch, verpleegkundig en ander personeel dat speciaal is opgeleid voor de zorg voor kinderen. Het beschikt over de kennis en de ervaring die nodig zijn om ook aan de emotionele eisen van het kind en het gezin tegemoet te komen.

Artikel 9: 12

Kinderen hebben recht op verzorging en behandeling door zoveel mogelijk dezelfde personen, die onderling optimaal samenwerken.

Artikel 10: 13

Kinderen hebben het recht met tact en begrip te worden benaderd en behandeld. Hun privacy wordt te allen tijde gerespecteerd.

1 Inleiding

Het "Handvest van de rechten van de gehospitaliseerde kinderen" van de European Association for Childeren in Hospital en het "Kinderrechtenverdrag van Unicef" vormen de basis om ervoor te zorgen dat elk kind in AZ Alma de best mogelijke zorg en begeleiding krijgt bij een ziekenhuisopname, ambulante therapie en na ontslag uit het ziekenhuis.

In deze brochure wordt de toepassing beschreven van de 10 artikels van het "Handvest van de rechten van de gehospitaliseerde kinderen" in AZ Alma.

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen? Aarzel dan zeker niet deze te stellen. De behandelende arts of een verpleegkundige geven u graag meer uitleg.

Indien u een specifieke zorgvraag heeft omtrent het emotioneel welzijn van uw kind of uzelf, zich zorgen maakt omtrent uw gezinsfunctioneren of met concrete opvoedingsvragen zit, dan kan u steeds contact opnemen met de **kinder-psycholoog** en/of **psychosociaal begeleidster**. Bij vragen omtrent het sociaal welzijn van u of uw kind kunt u beroep doen op de **sociale dienst**. Samen met u zoeken wij naar een ondersteunend en passend antwoord op uw zorgvragen.

De medewerkers van de dienst pediatrie.

2 Handvest van de rechten van de gehospitaliseerde kinderen

Artikel 1: Kinderen worden niet in een ziekenhuis opgenomen als de zorg die zij nodig hebben thuis, in dagbehandeling of poliklinisch kan worden verleend.

Voor uw kind wordt opgenomen, wordt er samen met de verwijzende arts en u gekeken of er alternatieven zijn. AZ Alma heeft immers een ruime waaier aan gespecialiseerde en multidisciplinaire ambulante consultaties. Doorverwijzing behoort ook tot de mogelijkheden.

Uw kind kan opgenomen worden via verschillende wegen. Het kan gepland gebeuren na een verwijzing door huisarts, kinderarts of een ander ziekenhuis of het kan onverwachts gebeuren via de spoedgevallendienst.

Sommige kinderen komen voor een ambulante of dagbehandeling, zoals heelkundige ingreep (bv. buisjes), onderzoeken, toedienen van intraveneuze medicatie en spoelen van een katheter. Andere kinderen moeten langer dan een dag blijven omdat de thuisomgeving niet in staat is om de zorg voor het zieke kind adequaat te verlenen of omdat het kind in die mate ziek is dat 24 op 24 uur gespecialiseerde zorg is vereist (bv. compensatie van vochtverlies, observatie, intraveneuze toediening van medicatie meer dan 2 keer per dag).

Van zodra de toestand van uw kind het toelaat of de onderzoeken afgerond zijn en de thuisomgeving beschikt over de nodige ondersteuning en informatie, mag uw kind mee naar huis, mits goedkeuring van de behandelende arts.

Artikel 2: Kinderen hebben het recht hun ouders of verzorgers altijd bij zich te hebben.

Een ziekenhuisopname is op zich een zeer ingrijpende gebeurtenis. Enerzijds wordt uw kind plots onttrokken uit zijn vertrouwde omgeving. Anderzijds voelt het zich ziek waardoor omgevingsprikkels als extra bedreigend worden ervaren. De aanwezigheid van een vertrouwd persoon zowel overdag als ’s nachts heeft een geruststellende invloed op uw kind.

Als ouder bent u dan ook altijd welkom op de pediatrie. Andere bezoekers houden best rekening met de bezoekuren van 14 tot 20 uur.

Er bestaat geen leeftijdsgrens voor bezoekers. Soms dient men wel rekening te houden met voorschriften inzake infectiepreventie.

Hiernaast kan u als ouder bij uw kind overnachten (zie artikel 3). Ook andere meerderjarige vertrouwenspersonen mogen dit. Dit noemt men ouder+kind opname of rooming in.

U mag aanwezig zijn bij onderzoeken, verpleegkundige (bv. bloedafname) en medische behandelingen. Indien uw kind een ingreep moet ondergaan in het operatiekwartier, mag u bij uw kind blijven tot het inslaapt. Na de operatie mag u terug bij uw kind zijn terwijl uw kind wakker wordt in de kinderrecovery. Indien u zelf niet aanwezig kunt zijn, mag een meerderjarige vertrouwenspersoon deze taak overnemen. In andere gevallen wordt uw kind opgevangen door de psychosociaal begeleidster of verpleegkundige.

Artikel 3: Ouders worden geholpen en gestimuleerd om bij het kind te blijven en deel te nemen aan de zorg voor het kind.

Overnachten kan in een 1- of 2-persoonskamer. Per kamer is er 1 opklapbed en een comfortabele zetel aanwezig. Elke kamer heeft een tv, koelkast, lavabo, douche en toilet. De maaltijden worden op de kamer opgediend. De aangerekende kosten zijn tot een minimum beperkt: het verblijf is gratis; enkel het verbruik wordt aangerekend. Als er financiële problemen zijn, wordt samen met de sociale dienst naar een oplossing op maat gezocht.

Bovendien wordt u tijdens de opname betrokken bij de zorg van uw kind. U mag (maar moet niet) uw kind zelf wassen, temperaturen, verschonen, eten geven, medicatie langs de mond toedienen, aerosollen … Alles gebeurt in overleg met u en op basis van voldoende informatie en ondersteuning.

Artikel 4: Kinderen en ouders hebben recht op informatie. De informatie wordt aangepast aan de leeftijd en het bevattingsvermogen van het kind.

Zowel u als uw kind worden gestimuleerd om vragen te stellen. Alle ziekenhuis-medewerkers van de dienst pediatrie zijn extra onderlegd in het informatie geven over elke handeling die ze stellen, begrijpbaar op het ontwikkelingsniveau van het kind en rekening houdend met de ziektetoestand.

Er wordt op gelet dat de informatie wel degelijk begrepen is. Er wordt ook aandacht besteed aan broers en zussen of andere familieleden, indien nodig en in de mate van het mogelijke.

Er dient een onderscheid tussen geplande opnamen en spoedopnamen gemaakt te worden. Kinderen die komen voor een geplande opname kunnen beter op het ziekenhuisverblijf worden voorbereid dan bij spoedopname. Een geplande opname wordt zo goed mogelijk op voorhand voorbereid. Als er een consultatie of opname aan vooraf ging, dan wordt dit moment benut om zowel u als uw kind te informeren. Er is de mogelijkheid tot een bezoekje vooraf aan de dienst pediatrie. Ondanks het dringende karakter van een spoedopname, waar er prioriteit moet gegeven worden aan de ziektetoestand van uw kind, wordt er eveneens uitleg gegeven en rekening gehouden met de emoties die dit met zich meebrengt. Eenmaal de toestand van uw kindje gestabiliseerd is en geïnstalleerd is op de dienst pediatrie, wordt er met u en uw kind informatie verstrekt over het verder verloop van het verblijf en wordt stil gestaan bij de opgeroepen emoties. Afhankelijk van de reden van opname wordt dit ook met didactisch materiaal ondersteund. We geven uw kind informatie over wat het zal zien, voelen, horen en ruiken en proeven. Technische informatie wordt bij kleine kinderen beperkt om de angst niet te vergroten.

Bij elke opname wordt er mondeling informatie gegeven door de verpleegkundige over het verblijf en de onderzoeken, specifieke maatregelen in verband met besmettingspreventie, wat u als ouders kunt meebrengen van thuis, bezoekuren, het comfort op de kamers (telefoon, koelkast, sanitair …), de uren waarop de kinderartsen aanwezig zijn, de voedingsgewoonten volgens leeftijd en het dieet, het dagverloop op de dienst …

Tijdens het verblijf zelf wordt bij de dagelijkse ronde van de artsen met u overlegd in verband met de gezondheidstoestand van uw kind en verdere behandeling. De hoofdverpleegkundige leidt het contact tussen u en de kinderartsen in goede banen.

Bij het ontslag geven de verpleegkundigen uitleg over de verdere verzorging en behandeling thuis (bv. aanbrengen zalf, aerosol geven, verband wisselen). De psychosociaal begeleidster staat stil bij de mogelijke reacties van uw kind terug thuis zoals regressie en slaapproblemen.

Naast de mondelinge informatie is ook volgende **schriftelijke informatie** voorhanden:

» een algemene informatiebrochure van het ziekenhuis bij elke opname, naast een specifieke informatiebrochure van de pediatrie en een brochure voor dagopnames op pediatrie;

» brochure van de neus-, keel-, oorarts bij een dagopname van hun kind, pH-metrie-onderzoek …;

» informatiebrochures over huilbaby's, omgaan met de gevoelens van een kind, pijn bij kinderen, preventie van wiegendood en wiegendoodscreening, doeboekjes op maat van uw kind, obstipatie bij kinderen …;

» bij een dieet krijgen de ouders een folder met richtlijnen van de diëtiste;

» bij ontslag schrijft de behandelende arts een ontslagformulier met onder andere het toedienen en de uren van de medicatie;

» op onze website www.azalma.be kunt u ook heel wat informatie en brochures terugvinden, de kinderwebsite van AZ Alma biedt uw kind informatie op maat aan;

» fotomap met uitleg voor de patiënt en de ouders over onderzoeken zoals ECG, EEG, bloedafname, longfunctieproef, infuus plaatsen, scintigrafisch onderzoek, echo-abdomen, radiografie, CT-scan …;

» leesboekjes voor kinderen over een ziekenhuisopname en specifieke aandoeningen.

Artikel 5: Kinderen en ouders hebben recht op alle informatie die noodzakelijk is voor het geven van toestemming voor onderzoeken, ingrepen en behandelingen. Kinderen worden beschermd tegen overbodige behandelingen en onderzoeken.

U en uw kind wordt mondeling informatie gegeven zodat op basis hiervan een beslissing kan genomen worden. Van sommige onderzoeken, ingrepen of behandelingen beschikt het ziekenhuis ook over schriftelijke informatie (zie artikel 4). Er worden geen ingrijpende handelingen uitgevoerd zonder overleg met en mondelinge toestemming van de ouders, behoudens spoedgevallen. Uw beslissingen worden geaccepteerd. Er wordt wel advies gegeven over hoe u als ouder zoveel mogelijk kan bijdragen in het voorkomen van ziektes bij uw kind of bijdragen bij de genezing.

Elke dag komt een kinderarts langs op de kamers zodat men het verloop van de ziekte en verdere behandeling kan bespreken.

Kinderen worden beschermd tegen overbodige behandelingen en onderzoeken. Het aanprikken van kinderen gebeurt enkel door verpleegkundigen op de pediatrie. Als er voor een bepaald onderzoek, ingreep of behandeling een infuus moet geplaatst worden, dan word uw kind normaal gezien aangeprikt op de dienst pediatrie. Vervolgens gaat het kind naar de dienst waar het onderzoek wordt uitgevoerd. De bloedafnames en andere pijnlijke zaken gebeuren zoveel mogelijk in de speciaal hiervoor ingerichte onderzoekskamer, zodat uw kind geen schrik krijgt van zijn eigen kamer. Indien er geprikt moet worden en dit voldoende op voorhand gekend is, dan

wordt er eerst een crème/pleister gebruikt lokaal op de te prikken plaats om de pijn te verzachten. Er is een specifieke op kinderen afgestemde vorm van bloedafname. Er wordt niet nodeloos geprikt. Indien dit niet lukt, wordt beroep op de pediater gedaan. Indien er geen extra vocht moet toegediend worden, wordt er enkel een IV-slot geplaatst zodat de bewegingsvrijheid zoveel mogelijk gewaarborgd blijft. Er worden kindvriendelijke kleefpleisters gebruikt. Uw kind krijgt na afloop een klein cadeautje uit de troosttrommel. Het lichaamsdeel wordt ondersteund door een zacht plankje op maat en versierd met een kleurrijke figuur.

Bij het verzorgen, de onderzoeken en de behandelingen van uw kind, wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met het dagritme en noden van het kind, zodat er voldoende rust en structuur kan ingebouwd worden. In de voormiddag wordt uw kind meestal gewassen en toeren de kinderartsen. Tijdens de namiddag worden er rustmomenten ingebouwd. Er zijn deurhangers ter beschikking om aan te geven dat uw kind aan het eten of slapen is.

Artikel 6: Kinderen worden in het ziekenhuis gehuisvest en verzorgd samen met kinderen in dezelfde leeftijd- en/of ontwikkelingsfase.

AZ Alma beschikt over een afdeling neonatologie, materniteit en pediatrie. Kinderen van 0 tot 15 jaar worden hier opgenomen, met uitzondering voor personen met een mentale handicap en behalve indien besmettingsgevaar of overbezetting dit anders vereist.

Bij opname in een gemeenschappelijke kamer op pediatrie proberen we zo veel mogelijk rekening te houden met de leeftijd, het geslacht en de gezondheids-toestand van het kind.

Ook op andere afdelingen zijn er tegemoetkomingen naar uw kind toe.

Zo is er op spoedgevallen speelgoed aanwezig. Hier gebeurt de eerste opvang door de spoedarts en de spoedverpleegkundigen. De kinderen worden zoveel mogelijk afgeschermd van de meest acute patiënten op de spoedgevallendienst. Alle kinderen worden doorverwezen naar de pediater van wacht, tenzij de door de ouders of huisarts de gevraagde pediater aanwezig is. De wachttijden worden tot een minimum herleid.

Indien de toestand van het kind dit toelaat, mogen de ouders steeds bij hun kind blijven en mogen het kind ook begeleiden naar de verschillende onderzoeken.

Op de dienst medische beeldvorming krijgen kinderen bij de planning voorrang en worden wachttijden tot een minimum beperkt. Gehospitaliseerde kinderen worden

juist voor de start van het onderzoek gevraagd. De kinderen worden steeds begeleid tijdens het onderzoek door de ouder en/of personeelslid van de dienst pediatrie. De pediater wordt gevraagd, indien nodig, premedicatie voor te schrijven bij kinderen die een NMR ondergaan. Voor bepaalde radiologische onderzoeken komen de kinderen eerst naar de dienst pediatrie waar de nodige uitleg gegeven wordt en de specifieke verpleegkundige handelingen worden uitgevoerd. Het kind wordt tijdens het onderzoek verder begeleid door de psychosociaal begeleidster of de pediatrisch verpleegkundige. Er is verder overleg met de verpleegkundige van de dienst via verbale overdracht.

Daarnaast is ook de operatieplanning van de ingrepen aangepast aan de kinderen. De kinderen worden (volgens leeftijd; van jong naar oud) steeds als eerste op het programma geplaatst. Kinderen ontwaken in de kinderrecovery.

Kinderen met een blijvende onstabiele of verslechterende toestand worden onder medisch toezicht naar een derdelijnsziekenhuis getransfereerd (bv. UZ Gent).

Artikel 7: Kinderen hebben recht op mogelijkheden om te spelen, zich te vermaken en onderwijs te genieten al naargelang hun leeftijd en lichamelijke conditie. Kinderen hebben recht op een verblijf in een stimulerende veilige omgeving waar voldoende toezicht is en die berekend is op kinderen van alle leeftijdscategorieën.

We proberen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de leefwereld van uw kind op de dienst pediatrie. De gezamenlijke ruimtes worden versierd naar gelang de tijd van het jaar (bv. Sinterklaas, Kerstmis, vakantie, terug naar school). Er is een kleine attentie bij verjaardagen of andere belangrijke gebeurtenissen. De individuele kamers zijn versierd met kleurrijke figuren.

Er zijn verzorgingsproducten, relaxen, eetstoelen, borstvoedingskussens, zitverhogers, nachtlampjes … aanwezig.

De behandelkamers bij de kinderartsen zijn ook opgefleurd en op de spoedgevallendienst is er een speciale kinderbox.

De dienst pediatrie beschikt over een speelzaal, waar uw kind na toestemming van de arts/verpleegkundige mag spelen, steeds onder toezicht van een volwassene.

Er is speelgoed aanwezig voor alle leeftijdsfasen (bv. Wii, mobile) dat stimulerend, veilig en hygiënisch is. Er wordt ook expliciet rekening gehouden met de

mogelijkheden van uw kind, gezien de ontwikkeling en ziekte. In de wachtzaal van de kinderartsen, op de spoedgevallendienst en in het restaurant is er ook educatief materiaal beschikbaar.

Op pediatrie is een spelbegeleidster en psychosociaal begeleidster aanwezig. Tijdens de week komen ook vrijwilligers langs om te spelen, te knutselen of voor te lezen.

Victor, de handpop, is het vriendje van uw kind gedurende het verblijf in het ziekenhuis. De handpop is een herkenningspunt voor uw kind en is dan ook aanwezig op verschillende plaatsen in het ziekenhuis. Victor stelt uw kind gerust op pediatrie, radiologie, nucleaire geneeskunde, priklabo, consultatie neus-keel-oor-arts, kinderspoedbox, recovery …

De veiligheid van uw kind is een constant aandachtspunt. Uw kind wordt nooit onbewaakt achtergelaten op een verhoog zoals bed of verzorgingskussen. Uw kind krijgt een aangepast bed toegewezen. Er zijn 4 formaten mogelijk, met spijlen of onrusthekkens. Alle kinderen dragen een identificatiepolsbandje. De deurklinken van alle deuren zitten hoog en sommige kasten zijn vergrendeld. De ramen kunnen niet geopend worden. De kamers zijn voorzien van veilige stopcontacten en nachtverlichting is aanwezig. De verpleegwacht heeft een grote balie die voor de kinderen een herkenningspunt is. Onderhoudsproducten, medicatie en ontsmettingsstoffen worden bewaard op een plaats waar het kind niet bij kan. Kinderen kunnen enkel de afdeling verlaten na toestemming van de artsen en dit onder begeleiding van een meerderjarige. Het gebruik van de liften door kinderen onder de 14 jaar is niet toegelaten.

Het ziekenhuis wordt dagelijks gepoetst. Er zijn specifieke regels en procedures in verband met hygiëne en besmettingspreventie.

Uw kind heeft recht op onderwijs. Indien uw kind langdurig opgenomen wordt, kan er bekeken worden om dit in het ziekenhuis te laten doorgaan.

Artikel 8: Kinderen worden behandeld en verzorgd door medisch, verpleegkundig en ander personeel dat speciaal is opgeleid voor de zorg voor kinderen. Het beschikt over de kennis en de ervaring die nodig zijn om ook aan de emotionele eisen van het kind en het gezin tegemoet te komen.

Het multidisciplinaire team van de pediatrie bestaat uit:

» 5 pediaters,
» verpleegkundig en verzorgend team een hoofdverpleegkundige,
» logistieke assistenten,
» spelbegeleidster,
» psychosociaal begeleidster,
» sociale dienst,
» pastorale dienst,
» kinesist,
» ergotherapeut,
» psycholoog,
» logopediste,
» diëtiste.

De teamleden hebben een specifieke opleiding en/of ervaring in het werken met kinderen. Al deze disciplines kunnen geraadpleegd worden bij problemen en advies verstrekken aan de ouders en het kind.

Artikel 9: Kinderen hebben recht op verzorging en behandeling door zoveel mogelijk dezelfde personen, die onderling optimaal samenwerken.

Dagelijks komt de kinderarts die van wacht is langs op de kamers, ook tijdens het weekend. Er is steeds een pediater bereikbaar.

Op verpleegkundig gebied wordt er gewerkt met patiëntentoewijzing. Elke verpleegkundige draagt de verantwoordelijkheid voor de totaalzorg van de aan haar toegewezen patiënten en de begeleidende ouder.

Een kind wordt zo veel mogelijk door eenzelfde verpleegkundige verzorgd. Ouders kunnen ook telefonische informatie en advies opvragen, hiervoor moeten ze steeds de communicatiecode doorgeven aan de telefoon. Er is dagelijks, op

verschillende tijdstippen overdracht tussen hoofdverpleegkundige en het verpleegkundig team.

Op paramedisch gebied wordt er zoveel mogelijk met dezelfde kinesist, ergotherapeut, diëtist, logopedist, psycholoog en sociaal assistente gewerkt. De hoofdverpleegkundige coördineert de communicatie tussen de verschillende leden van het multidisciplinaire team.

Artikel 10: Kinderen hebben het recht met tact en begrip te worden benaderd en behandeld. Hun privacy wordt te allen tijde gerespecteerd.

Bij elke opname wordt een anamnese afgenomen. Dit is het verzamelen van diverse informatie, zodat we op een kwaliteitsvolle manier uw kind kunnen opvangen. Zo wordt er stil gestaan bij eerdere ziektes en opnames, de thuissituatie, de gewoontes van uw kind …

Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met een vaste dagstructuur die in de mate van het mogelijke rekening houdt met de gewoontes en behoeftes van uw kind. Dit zorgt voor een vlotte gang van zaken en een veilig gevoel. Tijdens de verzorging wordt de deur van de kamer dicht gedaan en zijn er gordijnen voor de privacy. Na de middag gaan alle kindjes rusten. De keuken houdt rekening met voeding aangepast aan kinderen. U krijgt echter ook de gelegenheid om het lievelingseten van uw kind te warmen in een microgolfoven.

We informeren de ouders over de reacties die hun kind kan stellen ten gevolge van een opname, ingreep of onderzoek bv. boosheid, huilen bij bezoek … en hoe zij hierop reageren (zie brochure voor de ouders: Omgaan met gevoelens). In het belang van het kind weten we graag wanneer ouders terug op bezoek komen (dit om het kind juiste en uniforme informatie te geven).